

„Mindent szabad nekem, de...”

Allen Ginsberg amerikai költő a közelmúltban Magyarországon jártában interjút adott a 168 órának, s mondandója igen érdekes megvilágításba állítja a hazai liberalizmusvitát. Ha esetleg eddig nem értettük volna, mi okozza mifelénk az élesen egyházellenes megnyilvánulásokat, ebből az interjúból brutálisan egyszerűséggel villannak elő azok az előítéletek, melyek számos hazai közszereplő gondolkodását is meghatározzák.

Ginsberg a teljes szabadosságot hirdető véletes liberalizmus tipikus képviselője, s szemlélete hazai fordítója, *Eörsi István*, az SZDSZ egyik meghatározó háttér-ideológusa, házi költője révén itthon is jelentkezik, ezért korántsem érdektelen közelebről szemügyre venni, kivel illik azonosulnia annak, aki a mai radikális liberalizmus fő áramához kívánja sorolni magát. Ginsberg az új amerikai elnököt méltatva elmondja, hogy Bill Clinton fiatal, maga is szív marihuánás cigarettát, s így érzékenyebben reagál a fiatalok és a feketék gondjára-bajára, mint a konzervatív George Bush. Az ugyanis elképzelhetetlen, hogy Bush marihuánát illeszt az ajkai közé, pedig a feketék erre általában rákényszerülnek.

A költő a magyar közéletre is véleményét mond: úgy hallotta, „Csoóri Sándor nagyon nacionalista lett, és ez a nemzeti sovinizmus általában együtt jár a faji-etnikai összetartással, elnyomáshoz, esetleg erőszakhoz vezethet”. *Csurka István* nagy port kavart '92 augusztusi tanulmánya Ginsberg szerint pedig „ponytosan az a szöveg, amit a jobboldali, etnikai kirekesztést követelő amerikaiaktól hallani, a vallási fundamentalistáktól, akik a családi értékekről beszélnek és a gyökértelen kozmopolitizmus elutasításáról. Jesse Holms szenátor, akinek gondolkodása nagyon hasonlít Csurkáéhoz, törvényjavaslattal állt elő, hogy a trágár beszédet be kell tiltani, a tv vagy a rádió ilyen nem közvetíthet. Tehát ez a nemzeti-sovinizta demagógia Amerikában is létezik”. „Miután én a homoszexualitásról, zsidó hátte-

remről, a beatmozgalomról beszéllek, arról, hogy a marihuána forgalmazását szabályozó törvényeket meg kell változtatni, ezt a keresztény vagy katolikus szélsőjobb nem viseli el: ez nem fér össze szabadgondolkodás-ellenes felfogásukkal” - összegzi véleményét Ginsberg.

Sem az interjúkészítőt, sem a szerkesztőt, sem a hetilapban az interjút közreadót láthatóan nem zavarja, hogy e nyilatkozatban egymásra torlódnak egymástól teljesen független dolgok. Csurka zsidóellenes megállapításai, melyek a Szent Pál-i tanítás alapján (nincs többé zsidó, vagy görög, férfi vagy nő, hanem mindnyájan testvérek vagytok Krisztusban) okkal bírálандók, a milosevicsi véres népirtás, amihez képest a csurkai gondolkodás mégiscsak szó, sőt a családi értékek védelme, a kábítószerek fizikai és erkölcsi romboló hatásának éles ellenzése, a durva beszéddel szemben a kulturált emberi érintkezést szorgalmazó hozzáállás, a nemzeti identitás értékelése, vagy a magzati élet védelme. Különbéféle súlyú bűnöket értékekkel mos össze, s a Ginsberg-féle radikális liberalizmusban mindezek egyaránt veszedelemként jelennek meg.

Mindegy, hogy valaki a természeti törvény alapján önkorlátozást hirdeti, vagy ellenkezőleg, önkényes jogfosztásra szólít fel pusztán származási alapon, ezekben közös a korlátozás, a „szabadgondolkodás-ellenesség”, s mint ilyenek, elvetendők.

Mindez nem pusztán elméleti spekuláció, ezek az elgondolások széles körben terjedő társadalmi devianciák ideológiai megalapozását és népszerűségét segítik elő. Amerikában már a középiskolákban is kezd nyíltan teret hódítani a homoszexualitás, a kábítószerelés tömegesen terjed, s nem nehéz megjósolni, hogy ezekkel a kihívásokkal rövidesen itthon is szembesülnünk kell. Nálunk a józanodó Fidesz számára már túlságosan is radikális, ám a szép szavakkal sokakat félrevezető *Fodor Gábor* nyitotta meg a „melegfilm-napokat”, buzdítva közönségét, hogy a homoszexualitást (is) elfogadva segítsenek egy szabad, nyitott társadalmat megvalósítani. A nyitott tár-

sadalom ellen persze semmi kifogásunk, kérdés, hogy efelé a homoszexualitás propagálásával közeledhetünk-e legcélszerűbben? A formabontás, a féktelen újdonsághajhászás következő állomása nyilván az ember-állat közötti szexuális kapcsolat lesz, amit a szakirodalom szodómia néven ismer, s nyilván mindenkinek ismerős a Biblia értékelése a névadó város életmódjáról...

Mindez a másság tiszteletének unalomig ismételtetett jelszava alapján történik, s aki e divatok ellen szót emel, az könnyen megkaphatja, hogy nem tiszteli a másságot, Ginsberg felfogása szerint szélsőjobboldali, fasiszta, vagyis nézeteinek kifejtésében korlátozandó. Legalábbis ha a másság nagy barátainak megvan hozzá a megfelelő erejük a törvényhozó vagy végrehajtó hatalomban. Így lesz a liberalizmusból jakobinus mentalitás: *a demokráciát meg kell tagadni a demokrácia ellenségeitől*. Hogy ki az ellenség, azt persze azok határozzák meg, akik maguk a legvehemensebben vádolják a tőlük eltérően gondolkodókat ellenségképgyártással.

Ne vegyük át tőlük ezt a módszert, ne dobjuk ki a szabadelvűség értékeit a szabadosság radikális bajnokainak túlkapásai miatt. Az emberi személy szabadságának tiszteletében a keresztény értékrend a liberalizmussal rokon, sőt még átfogóbb rendszer, mert túl a látszaton, ezt a jogot a magzat számára is megköveteli, akkor is, ha a kényelem, az önzés, a hedonizmus liberális álarcban tetszelegve száll szembe vele. Miközben természetellenesnek tartjuk a homoszexualitást, tiszteletben tartjuk magát az embert, aki igen sokszor nem is tehet hajlamáról. Amennyire emberileg képesek vagyunk rá, mesterünk tanítása és példája szerint szeretjük azokat is, akik minket gyaláznak. Ez azonban nem jelenti azt, hogy szó nélkül kell hagyni a támadásokat, s főként nem, hogy a közéletben azokat pártoljuk, akik számára a trágár beszéd, vagy a kábítószer ellenzése egyenértékű a faji megkülönböztetéssel, vagy a népek közötti gyűlölség szításával.

(krómer)